

BOOK RECEIVED

J. Olert: Cytologisch-morphologische Untersuchungen an der Waldspitzmaus (*Sorex araneus* Linne 1758) und der Schabrackenspitzmaus (*Sorex gemellus* Ott 1968). (Mammalia - Insectivora). Veröffentl. Univ. Innsbruck 76; 1973, 73pp.

Wśród 110 ryjówek złowionych w dolinie Renu i w Alpach, wyróżniono metodami cytologicznymi dwa gatunki — *Sorex araneus* (n=68) i *Sorex gemellus* (n=38). Przynależności taksonomicznej pozostałych kilku osobników nie udało się zidentyfikować. W czterech spośród sześciu miejscowości występowały oba gatunki, w pozostałych dwu — tylko *S. araneus*. Ten ostatni był zawsze formą monomorficzną o $2N=23-27$. *S. gemellus* posiadał $2N=22-23$. W oparciu o wszelkie dostępne dane wykreślono zasięgi występowania obu gatunków w Europie. Zbadano zmienność morfologiczną kilku cech — długości Cb, długości dolnego szeregu zębów, długości ogona, stwierdzając niewielki tylko stopień zachodzenia zakresów zmienności u obu gatunków. Ubarwienie skórek spreparowanych na płasko oceniano metodą densometryczną, co pozwoliło na ilościowe uchwycenie różnicowań odcieni futerka u obu gatunków. Wykazano przy tym, że spód ciała *S. gemellus* latem jest jaśniejszy niż u *S. araneus*, zimą niemal biały. Czaprak na grzbiecie ciała jest zwykle wąski, zimą szczególnie kontrastowo odgraniczony od boków i spodu ciała. Podobnie były ubarwione okazy *S. araneus fetalis* z Jersey, opisywane przez Millera (1912), lecz autor nie widzi podstaw do identyfikowania ich z *S. gemellus* bez szczegółowych porównań. Zgodnie z poglądami Meylana (1964) autor sądzi, że do separacji obu gatunków ryjówek mogło dojść podczas ostatniego zlodowacenia.

Praca jest dysertacją, wykonaną w Instytucie Zoologii Uniwersytetu w Innsbrucku, ogłoszoną *in extenso*, tj. ze zbyt obszernymi cytatami z literatury, nader szczegółowym omówieniem stosowanych metod i niezbyt zwięzłą prezentacją wyników. Zasługuje jednak na uwagę, ze względu na zebranie dowodów na odrębność taksonomiczną stosunkowo niedawno wyróżnionego gatunku *Sorex gemellus* Ott, 1968.

Z. Pucek